
Szakterület Modell Kapcsolatokkal bővítés

Cél

Tárjuk fel a szakterület modelljén belüli kapcsolatokat.

Különböztessük meg a szükséges és a jó ha van kapcsolatokat.

Bevezetés

Keressük meg azokat a fogalom osztályok közötti kapcsolatokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a jelenlegi foratókönyv által támasztott információ követelményeket kielégítsék.

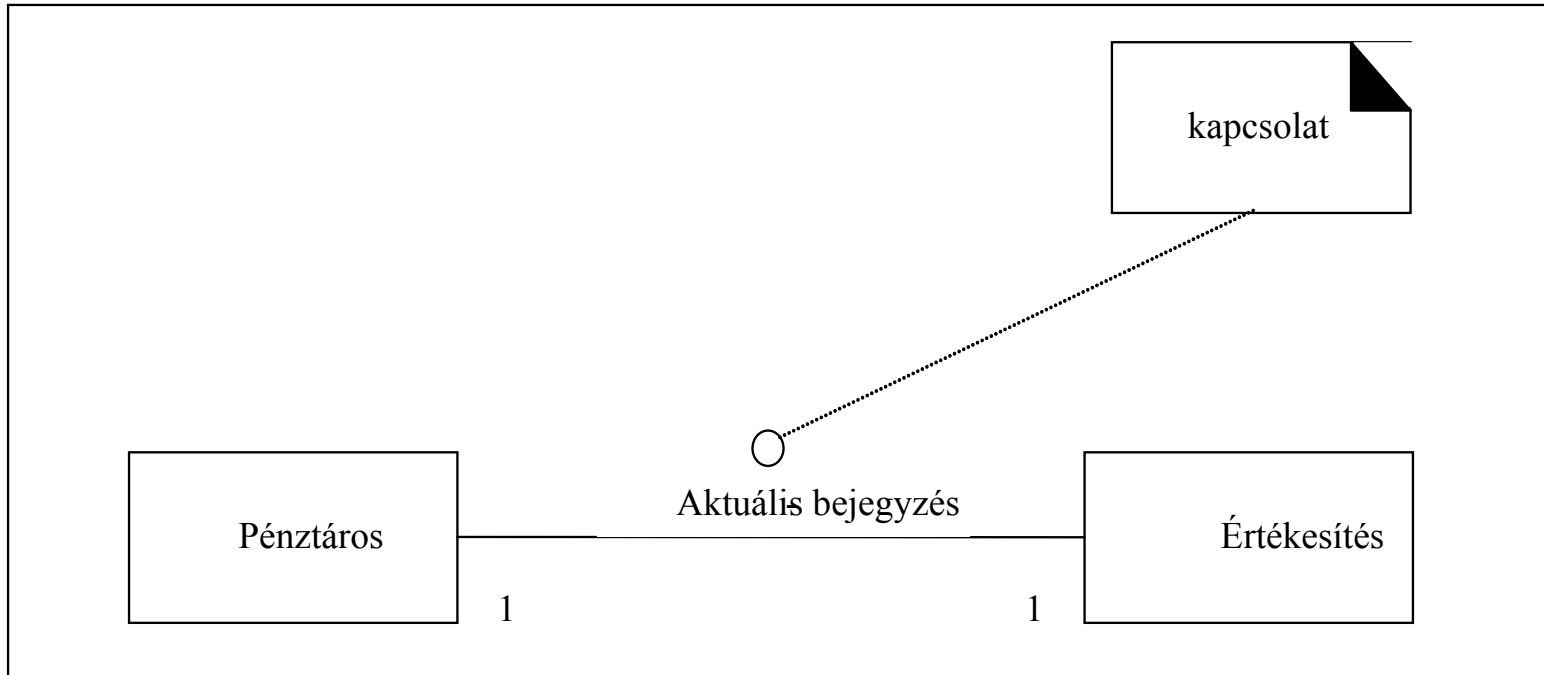
Azokat a segéd információkat is azonosítsuk, amelyek a modell megértésében segítenek.

Kapcsolatok

Kapcsolat: a típusok példányai közötti olyan viszony, amely valamilyen értelmes jelentésű és érdekes kötődést jelez.

Kapcsolatok

Hasznos kapcsolatok

Olyan kapcsolatok, amelyekről szóló ismereteket egy ideig érdemes megőrizni.

Olyan kapcsolatok, amelyeket a közös kapcsolat listából származtatnak.

UML kapcsolat jelölései

A kapcsolatot egy vonal ábrázolja az osztályok között egy kapcsolat névvel ellátva.

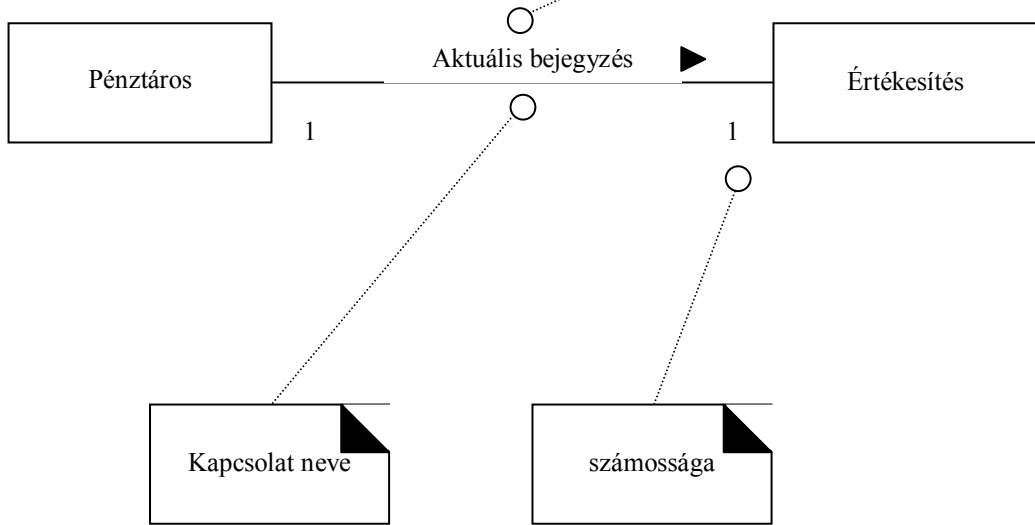
A kapcsolatok alapértelmezésben kétirányúak.

Az olvasási irányt mutató nyílhegy csupán egy lehetőség az ábrát olvasó segítségére

UML Kapcsolat jelölés

- "olvasás irányát mutató nyíl"
- **Nincs** jelentése csupán a kapcsolat címkejének olvasását segítő jelzésl
- Gyakran elhagyják

Kapcsolatok megtalálása - a kapcsolatok közös listája

Kategóriák, amiket érdemes figyelembe venni :

A fizikai része B-nek . *Pl: Repülőgép szárnya*

A logikai része B-nek. *Pl: Értékesített Tétel/Sor-Értékesítés*

A-t fizikailag tartalmazza B . *PL: Nyilvántartás-Áruház.*

A kapcsolatok közös listája 2

A -t logikailag tartalmazza B. *Pl.: TételLeírás-Katalógus.*

A leírása B-nek . *Pl: TételLeírás-Tétel.*

A egy tétel sora B tranzakciónak vagy egy jelentésnek. *Pl: ÉrtékesítésTételSor -Értékesítés.*

A tagja B-nek . *Pl: Pénztáros-Áruház.*

A használja, kezeli vagy igazgatja B-t . *Pl: Pénztáros - Nyilvántartás.*

A kapcsolatok közös listája 3

A tudomására / naplózásra / fejegyzésre / jelentésre / rögzítésre kerül B-ben.

Pl. Ertékesítés- Nyilvántartás

A szervezeti egysége B-nek . *Pl: Osztály - Áruház.*

A információt cserél (kommunikál) B-vel.
Pl: Vásárló-Pénztáros.

A közel van B-hez. *Pl: Város-Város.*

A kapcsolatok közös listája

4

A kapcsolódik egy B tranzakcióhoz. *Pl: Vásárló-Fizetés.*

A egy tranzakció, amely a B tranzakcióhoz kapcsolódik. *Pl: Fizetés-Értékesítés.*

A B-nek a tulajdona . *Pl: Nyilvántartás-Áruház.*

A egy olyan esemény, amely B-hez kapcsolódik. *Pl: Értékesítés-Vásárló.*

Első rendű fontosságú kapcsolatok

A fizikai vagy logikai része B-nek.

A-t fizikailag vagy logikailag tartalmazza B.

A-t B-be jegyezték be, rögzítették be.

Kapcsolatokra vonatkozó jó tanácsok

Azokat a kapcsolatokat érdemes jelölni:
Amelyekről bizonyos ismereteket egy ideig
érdemes megőrizni;

A fogalom osztályok azonosítása
fontosabb mint a kapcsolatoké

A redundáns vagy logikailag levezethető
kapcsolatok jelölését lehetőleg kerüljük
el.

Szerep

A kapcsolat egyes végeit szerepnek nevezzük (role) .

A szerepnek lehet

neve

Számosságot kifejező jelzése

Navigációs irány jelölése

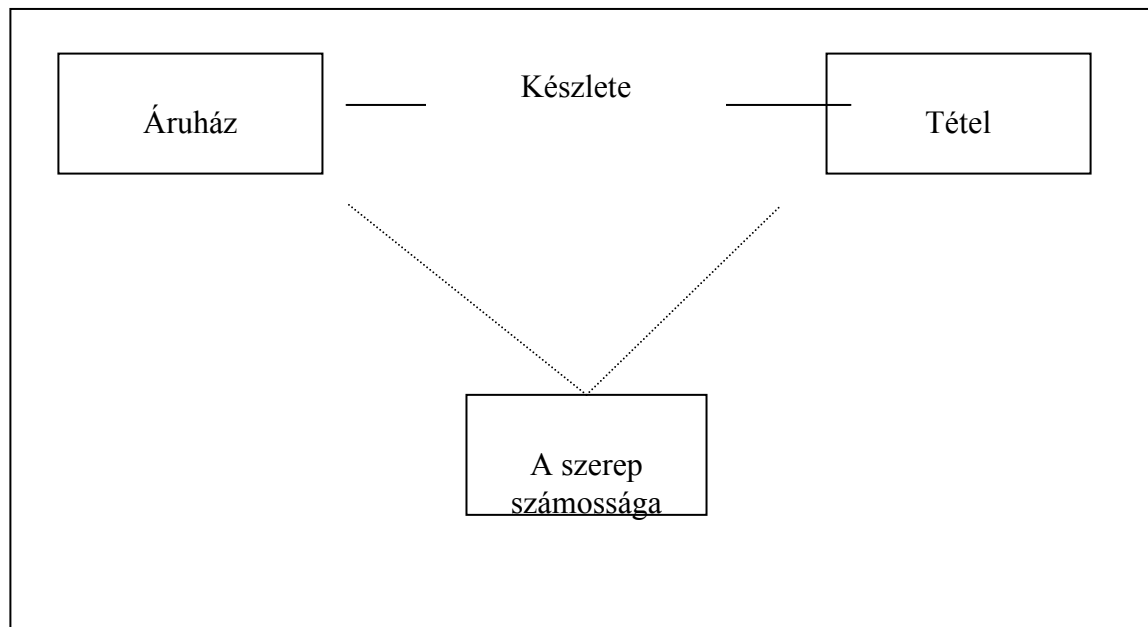
Számosság

Számosság azt határozza meg, hogy az A osztályból hány példány kapcsolódik a B osztály egy példányához egy konkrét időpillanatban.

Pl: A monogám házasságot törvényben rögzítő országokban egy személy csak egy másik személlyel élhet házasságban egy adott időpillanatban. Azonban, az idők folyamán egy személynek több házastársa lehet.

Számosság

Egy kapcsolat számossága.

Számosság

*	T	zéró vagy több; "sok"
1..*	T	egy vagy több;
1..40	T	egyől 40-ig
5	T	pontosan 5
3,5,8	T	pontosan 3,5 vagy 8

Egy kapcsolat számossága

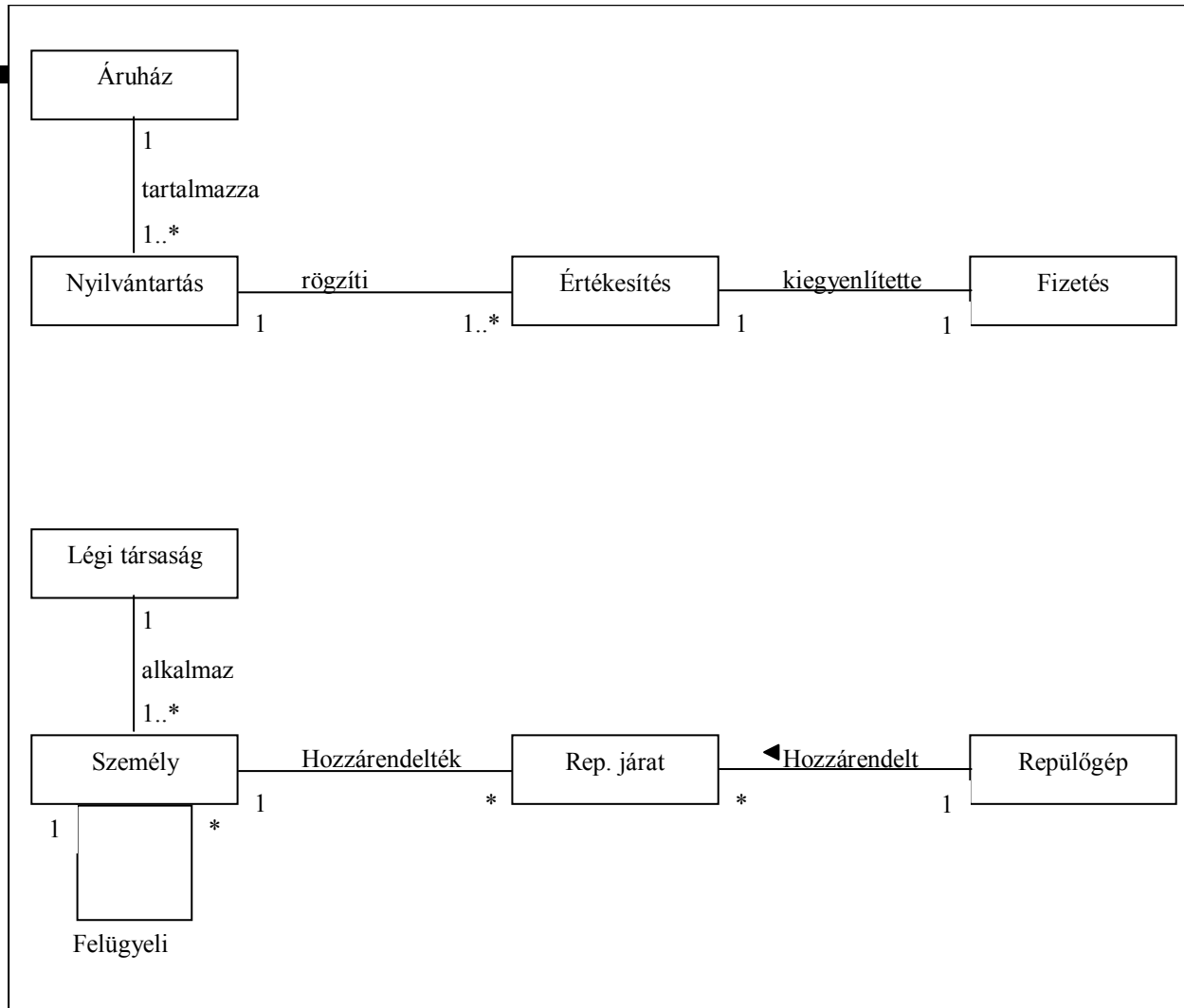

Kapcsolatok elnevezése

A kapcsolatok elnevezése: Igyekezni kell (magyarul is) a következő mintát követni:

Osztály/típus neve – Igei-kifejezés –
Osztály/típus neve

Kapcsolatok neve

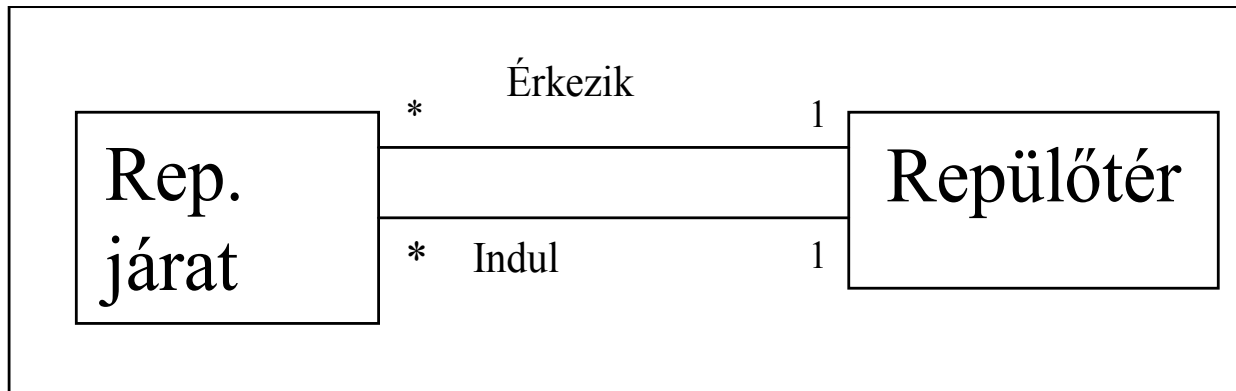

Többszörös kapcsolatok

Két osztály/típus között több kapcsolat is fenn állhat.

Többszörös kapcsolatok

Megvalósítás

A fogalmi modellt az újonnan felfedezett kapcsolatokkal aktualizálni kell.

De csak akkor, ha a jövőbeni felhasználása a feltárt kapcsolatnak indokolt (modell, dokumentáció).

A tervezési megfontolásokat halasszuk el úgy, hogy fölösleges információkat ne illesszük be azért, hogy a tervezési alternatívákat nyitottan tartsuk.

A kapcsolatok kitisztítása 1

A szakterület modelljét nem szabad túl terhelni olyan kapcsolatokkal, amelyek nem nagyon kellene.

Azokat a kapcsolatokot kell megtartani, amelyek re a „szükséges tudni róla” szempont érvényesül.

A kapcsolatok kitisztítása 2

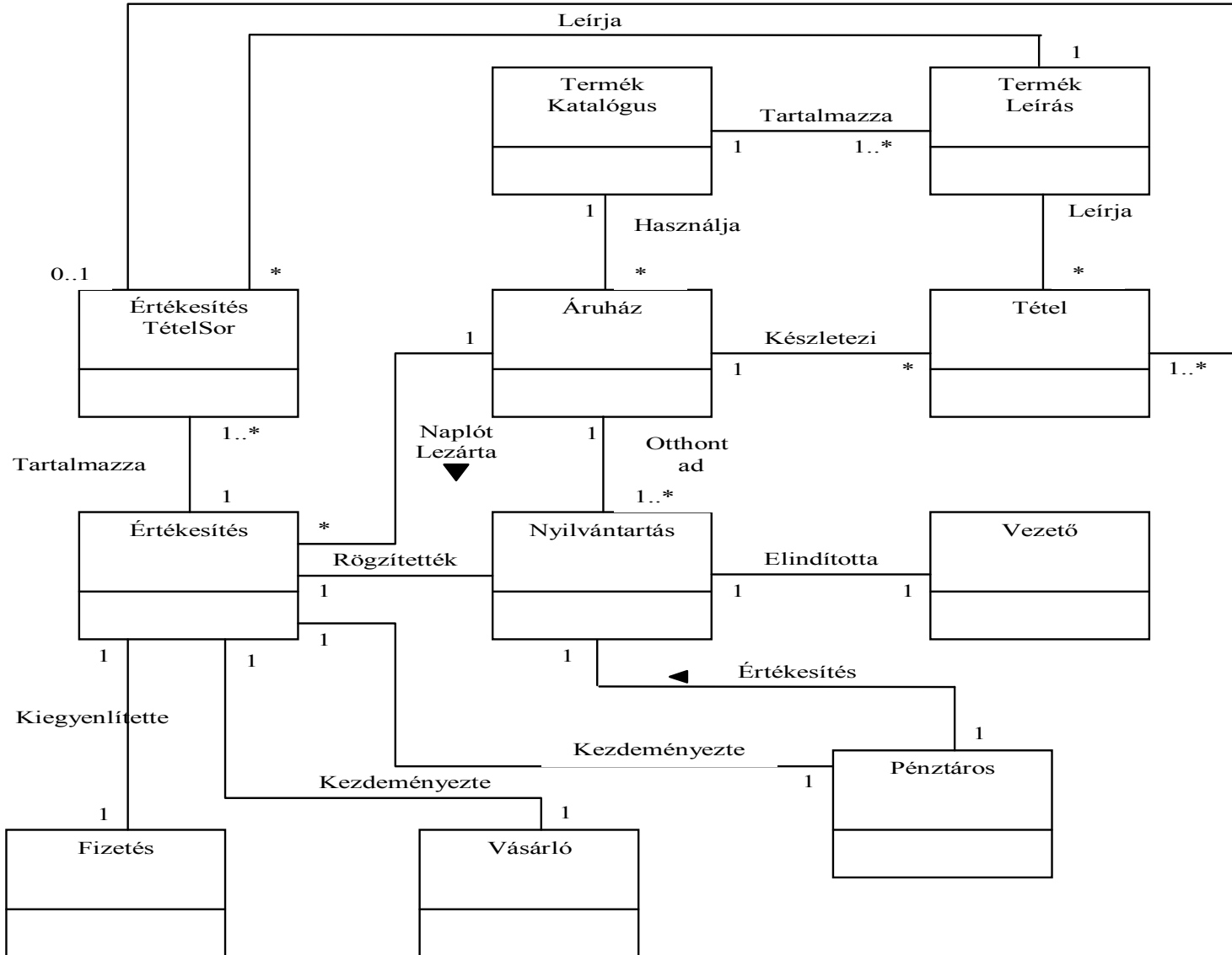

A megértését segítő kapcsolatokkal csak azokban az esetekben bővítsük a modellt, ha azok hozzájárulnak a szakterület lényegi megértéséhez.

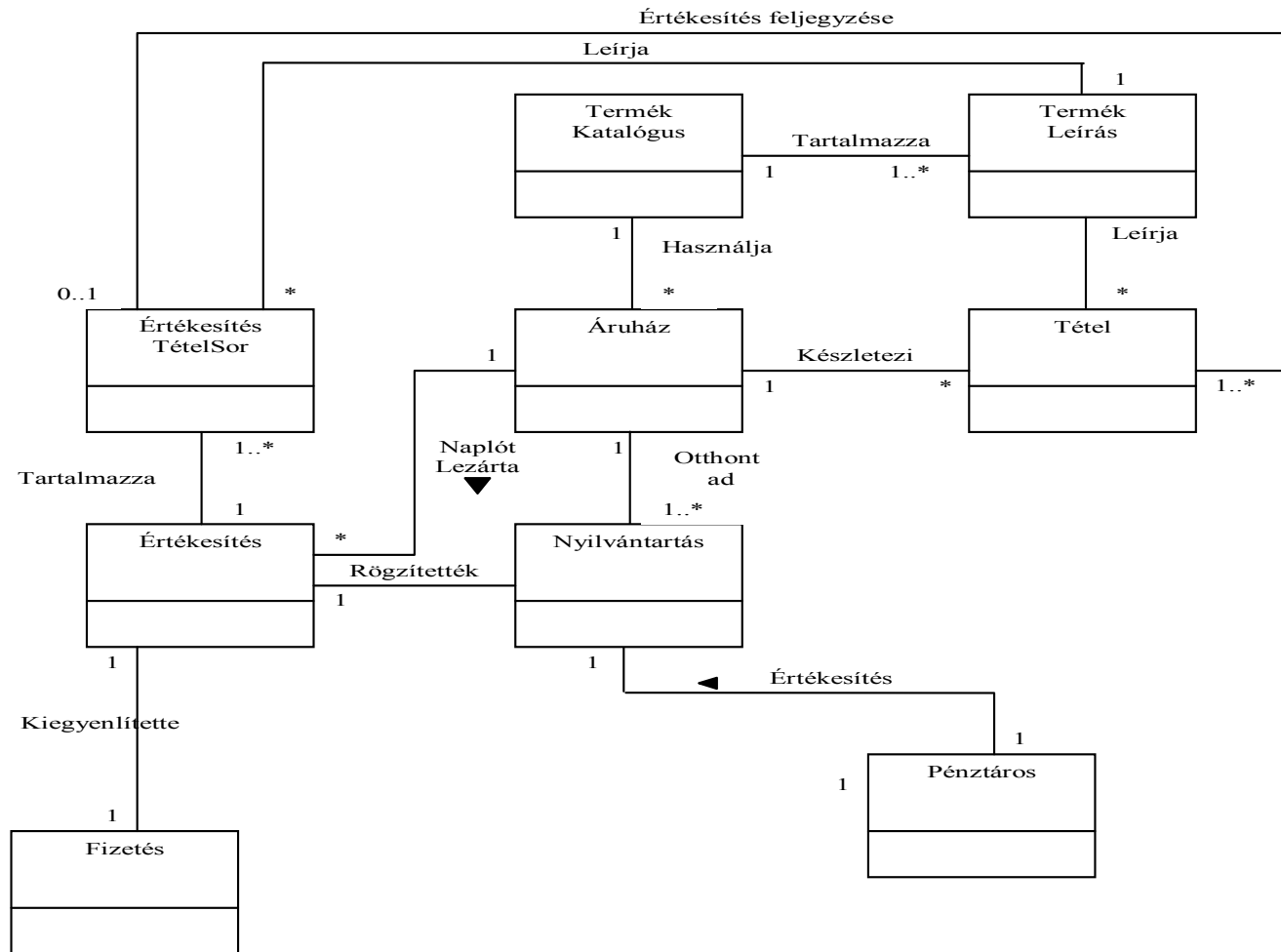
Részleges szakterületi modell

Értékesítés feljegyzése

Csak a szükséges kapcsolatokat tartalmazó modell

Következtetés

Ha kétséges az, hogy vajon egy fogalomra szükség van-e, akkor tartsuk meg a fogalmat.

Ha kétséges az, hogy vajon egy kapcsolatra szükség van-e, akkor dobjuk el a kapcsolatot.

Származtatható, levezethető kapcsolatot ne tartsunk meg.